

IABR–2018+2020–THE MISSING LINK

Persbericht, 16 mei 2018

IABR–2018+2020–THE MISSING LINK op 1 juni 2018 van start

© John Gundlach / de Beeldunie

Op 1 juni 2018 opent de Internationale Architectuur Biennale Rotterdam (IABR) haar achtste editie: het tweeluik IABR–2018+2020–THE MISSING LINK dat zich afspeelt in zowel Rotterdam als Brussel. Het openingsweekend markeert in Rotterdam de opening van de hoofdtentoonstelling en een doorlopend programma van activiteiten in en rond rijksmonument HAKA-gebouw in het Merwe-Vierhavensgebied (M4H). In de tentoonstelling staat onze toekomst in de Delta van de Lage Landen, in Nederland en België, centraal. In zes opeenvolgende ruimtes wordt de bezoeker meegenomen in de zoektocht naar The Missing Link: we weten wat we moeten doen, maar wat houdt ons nog tegen als het gaat om een succesvolle transitie naar een weerbare toekomst?

De IABR laat zich niet tegenhouden. In het IABR–Atelier Rotterdam bijvoorbeeld zijn de gemeente Rotterdam en de IABR onder meer in de slag in Bospolder-Tussendijken, waar samen met Delfshaven Coöperatie en woningbouwcorporatie Havensteder aan een van de eerste energiewijken van Nederland wordt gewerkt. Ook verkent de IABR samen met gemeente en havenbedrijf hoe de voormalige stadshaven M4H en omliggende wijken de komende jaren proeftuin én etalage voor een technologisch én maatschappelijk succesvolle energietransitie in Rotterdam kunnen worden.

Tentoonstelling Rotterdam

Het eerste deel van het biennale-tweeluik IABR–2018+2020–THE MISSING LINK is een werkbiennale die in het teken staat van onderzoek en uitwisseling, van ontwikkelen, presenteren en debatteren, met het doel de lijnen uit te zetten. De benedenverdieping van

IABR–2018+2020–THE MISSING LINK

het HAKA-gebouw is daarom in haar geheel ingericht als “werkplaats”, een verdieping hoger is de tentoonstelling.

Daar wordt het thema The Missing Link behandeld met als centrale vragen: hoe kunnen ontwerpers effectief reageren op de door de mens veroorzaakte klimaatverandering? Wat houdt ons nog tegen om dat dan ook te doen, wat is die *missing link*? Hoe kunnen we de noodzakelijke omslag zo aantrekkelijk en overtuigend vormgeven dat er maatschappelijke draagkracht ontstaat en er ook daadwerkelijk en tijdig verandering op gang komt? Hoe geven we de toekomst vorm niet in termen van dreigend verlies maar van maatschappelijke winst? En wat is de bijzondere rol van de ontwerpers daarbij?

De Ateliers waarin, en de praktijken waarmee de IABR de komende jaren aan het werk gaat hebben een prominente plek in de tentoonstelling; de twee IABR–Ateliers Oost-Vlaams Kerngebied en Rotterdam, en het Delta-Atelier. In het laatste hebben ruim 40 praktijken uit Nederland en België zich verzameld om de komende drie jaar The Missing Link te adresseren en samen een nieuwe praktijk te ontwikkelen langs de door de IABR getekende onderzoeklijnen: Hernieuwbaar Energielandschap, (Re)Productieve Stad, Zorgzame Leefomgeving, Gezonde Landbouw, Een Nieuw Mobiliteitssysteem en Ruimte voor Biodiversiteit en Water. Deze zes thema's komen ook terug in het programma, in werksessies, lezingen en debat.

Programma Rotterdam

Van 1 juni tot en met 8 juli organiseren de IABR en haar partners in het HAKA-gebouw en het omliggende M4H-gebied een uitgebreid programma van bijna 100 onderdelen, met onder meer debatten, werksessies, lezingen, workshops, conferenties, presentaties, fietstours en rondleidingen. Rode draden zijn de energietransitie, de relatie tussen ruimtelijk ontwerp en de sociaal-maatschappelijke opgave, en de uitdagingen in het Rotterdamse M4H-gebied en in de Delta van de Lage Landen.

Een greep uit het programma

High Noon

Elke dinsdag t/m vrijdag om 12:30 uur wordt in *High Noon* met het aanwezige publiek gediscussieerd over vragen als hoe het anders zou moeten én anders zou kunnen, met gastsprekers als de Watergezant Henk Ovink, de Rijksadviseurs voor de Fysieke Leefomgeving, Daan Zandbelt en voor het Landschap, Berno Strootman, en dé expert op het gebied van energie en ruimte, voormalig IABR-curator Dirk Sijmons.

Atelier Rijksbouwmeester

Tijdens de biennale organiseert Atelier Rijksbouwmeester vier avondsessies waarin Rijksbouwmeester en IABR–curator Floris Alkemade nadrukkelijk de discussie met het publiek wil opzoeken. Samen met door hem uitgenodigde sprekers komen thema's aan de orde als de zorg, de voedselproductie, de opvang van vluchtelingen en de ontwerpogaven van na de economische crisis.

Resilient Rotterdam en de energietransitie

Samen met Resilient Rotterdam (Stadsontwikkeling) organiseert de IABR een tweedaagse internationale conferentie met als werktitel *Energietransitie als Hefboom voor Resilient Cities*.

IABR–2018+2020–THE MISSING LINK

De gemeente Rotterdam doet verslag van hoe ver de stad is met haar eerste resilience strategie die op de vorige biennale in 2016 werd gelanceerd. En de IABR presenteert de stand van zaken in het IABR–Atelier Rotterdam. Samen kijken gemeente en biennale vervolgens naar de toekomst.

Bospolder-Tussendijken: de eerste Energiewijk van Rotterdam

In IABR–Atelier Rotterdam werkt de IABR samen met de gemeente Rotterdam, Delfshaven Coöperatie en Havensteder in Bospolder-Tussendijken aan de overgang naar duurzame energie op het niveau van de wijk. Samen met bewoners en organisaties wordt onderzocht hoe zoveel mogelijk mensen actief kunnen meedoen aan de onvermijdelijke energietransitie. En hoe ze er ook van kunnen profiteren, bijvoorbeeld doordat er nieuwe werkgelegenheid ontstaat, of doordat mensen zelf, of samen, energie kunnen gaan opwekken.

Test Site M4H+: het Merwe-Vierhavensgebied als proeftuin en etalage

Gemeente Rotterdam en havenbedrijf zijn samen met de IABR, onder de paraplu van het IABR–Atelier Rotterdam, de Test Site M4H+ gestart, waarbij de stadshaven M4H en omliggende wijken als proeftuin dienen om te verkennen hoe de energietransitie kan worden gebruikt om een veel bredere transformatie in gang te helpen zetten waarbij ook sociaal-maatschappelijke winst inzet is.

De IABR vroeg een aantal spelers die al langere tijd in het gebied actief zijn, speciaal voor de biennale programma te maken.

Met de Water School zet Studio Makkink & Bey zes vrijdagen de deuren van de eigen studio aan de Marconistraat open voor publiek. De Water School is een prototype voor een nieuw te ontwikkelen school in de vorm van een werktentoonstelling én tijdelijk kenniscentrum. Het platform van de biennale wordt gebruikt om de plannen voor de school een stap verder te brengen.

Vijf ontwerpbureaus verenigd in het Keilecollectief grijpen de agenda van de IABR aan om iedere donderdag in juni excursies, workshops en lezingen te organiseren over en door bedrijven en ondernemers in het gebied waarbij kwesties als afval, energie, water, voedsel en circulaire gebiedsontwikkeling gekoppeld worden aan de thema's van de IABR.

Studio Roosegaarde, gevestigd in het M4H-gebied, presenteert gedurende de hele biennale het Smog Free Project, een serie innovaties van Daan Roosegaarde die vervuiling terugbrengen en tegelijk een inspirerende ervaring bieden voor een schone toekomst.

Over IABR–2018+2020–THE MISSING LINK

De IABR heeft de edities van 2018 en 2020 volledig in het teken gezet van de Sustainable Development Goals (SDGs) van de Verenigde Naties en het Klimaatverdrag van Parijs. Het eerste deel van het tweeluik IABR–2018+2020 is daarom een 'werkbiennale' met als centrale vragen: hoe kunnen we, vanuit het ruimtelijk ontwerp, effectief reageren op de door de mens veroorzaakte klimaatverandering? Wat houdt ons nog tegen om op te schalen en te versnellen om de klimaatdoelstellingen daadwerkelijk te halen? Wat is THE MISSING LINK? George Brugmans, bestuurder-directeur van de IABR, vroeg de drie curatoren, de Nederlandse Rijksbouwmeester Floris Alkemade, de Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck en de Belgische architect Joachim Declerck, om als en met ontwerpers, samen met de IABR, op zoek te gaan naar antwoorden op deze vragen.

Om die grote, veelomvattende opgave op een zinvolle manier te kunnen onderzoeken is besloten het werkgebied in eerste instantie te beperken tot de Rijn-Maas-Schelde Delta, de Delta van de Lage Landen. Samen met vele partners richt de IABR zich in 2018 op onze

IABR–2018+2020–THE MISSING LINK

toekomst in de delta en daarna, op weg naar 2020, wordt de delta van de toekomst weer steeds meer aan de wereld gekoppeld. Onze toekomst in de delta, de delta van de toekomst.

De hoofdtentoonstelling in Rotterdam is tot en met 8 juli 2018 te zien in het HAKA-gebouw in het Merwe-Vierhavensgebied (M4H). In diezelfde periode én in het najaar is het World Trade Center in de Noordwijk in Brussel de locatie voor een tweede tentoonstelling. Meer op www.iabr.nl

Praktische informatie

Data: 1 juni tot en met 8 juli 2018
Locatie: HAKA-gebouw, Vierhavensstraat 38, 3029 BE Rotterdam
Openingstijden: dinsdag t/m zondag 10:00 – 17:00 uur, maandag gesloten
Toegang: regulier € 7,50 | passe-partout (onbeperkt toegang) € 25 |
Rotterdampas € 3,75 | t/m 16 jaar gratis

NOOT VOOR DE REDACTIE

Voor meer informatie over IABR–2018+2020–THE MISSING LINK en aanmeldingen voor de persvoorbeziging op woensdag 30 mei 2018 kunt u contact opnemen met persvoorlichter Nancy van Oorschot, via pers@iabr.nl of 06-41684324. Downloads via de [perspagina](#) van de website van de IABR.